Samenvatting Regionaal Risicoprofiel voor gemeente Culemborg

Regionaal beeld van de risico's

Met het Regionaal Risicoprofiel wordt inzichtelijk gemaakt welke risico's er in de regio aanwezig zijn. Welke risico's relevant zijn, wordt bepaald door de regionale kenmerken, bijvoorbeeld de aanwezigheid van zware industrie, vaar- en spoorwegen, dijkringen of bosgebieden. De voor Gelderland-Zuid relevante incidentscenario's zijn vervolgens beoordeeld op de waarschijnlijkheid (de kans dat het gebeurt) en de impact (de gevolgen áls het gebeurt). Dit samen geeft een beeld van wat de grootste risico's zijn in de regio. Een groot deel van deze risico's is ook in Culemborg aanwezig.

Risicoprofiel vertaling Culemborg

Culemborg kenmerkt zich onder andere door de aanwezigheid van de snelweg A2. Daarnaast bevindt zich in Culemborg de spoorweg richting Utrecht waarover – zij het in veel mindere mate dan de Betuweroute – transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. De Lek bevindt zich binnen de gemeentegrens. Culemborg heeft geen bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn, zogeheten BRZO bedrijven.

Net als in aanzienlijke delen van de regio bestaat in Culemborg het risico van overstroming. Sinds de aanpassing van de maatregelzones bij kernongevallen bevindt Culemborg zich in de 100 kilometerzone, waarbinnen bij een incident in kernenergiecentrale Doel (België) jodiumpillen verstrekt moeten worden.

Niet specifiek voor Culemborg, maar algemeen van toepassing op elke gemeente is de (toenemende) afhankelijkheid van onder andere de elektriciteitsvoorziening, ICT en telecommunicatie. Ook de landelijke ontwikkeling dat oudere mensen steeds langer zelfstandig blijven wonen geldt ook voor Culemborg.

Realistische scenario's

De voor Gelderland-Zuid relevante risico's zijn in het Regionaal Risicoprofiel nader geanalyseerd. Om de risico's te kunnen analyseren zijn er voor de relevante incidenttypes scenario's opgesteld. Het scenario bevat de context van een incident: wat gebeurt waar en waardoor, en wat is het gevolg hiervan. Bij het opstellen van de scenario's is gekozen voor realistische, ernstige scenario's en niet voor de ergst denkbare ('worst case'). Of een beschreven scenario op de gemeente Culemborg van toepassing is, hangt af van de in het scenario aanwezige kenmerken:

- **Het scenario is van toepassing op Culemborg**
  Een groot deel van de beschreven scenario's kan in elke gemeente in de veiligheidsregio optreden. Bijvoorbeeld een hittegolf, een brand in een gebouw met minder zelfredzame personen of een verstoring van de openbare orde. Zo is het scenario 'Incident wegverkeer' wel van toepassing op Culemborg, maar voor andere gemeenten niet, omdat ze geen snelweg hebben.

- **Het scenario is niet van toepassing op Culemborg**
  Sommige scenario's hebben betrekking op een bepaald gebied of specifieke omstandigheden die zoals ze zijn beschreven niet op Culemborg van toepassing zijn. Culemborg heeft bijvoorbeeld geen bosgebieden met een zorginstelling: het scenario 'Natuurbrand nabij een kwetsbaar object' is daarom niet van toepassing op Culemborg. Het kan natuurlijk wel zo zijn dat bepaalde elementen uit het scenario in een andere context ook voor Culemborg relevant kunnen zijn, ook al is het beschreven scenario uit het regionaal risicoprofiel niet van toepassing.

De uitgewerkte scenario's vindt u terug in het Regionaal Risicoprofiel. In onderstaande tabel is aangegeven welke beschreven scenario's voor Culemborg van belang zijn:

Scenario's	Wel van toepassing	Niet van toepassing
Overstroming door hoge rivierwaterstanden	●	
Natuurbrand nabij een kwetsbaar object		●
Hittegolf	●	
Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen	●	
Grote brand in dichte binnenstad	●	
Incident met brandbare stof (BLEVE)	●	
Incident met giftige stof in open lucht		●
Scheepvaartincident met toxische stof	●	
Verstoring gasvoorziening	●	
Verstoring elektriciteitsvoorziening	●	
Verontreiniging in drinkwaternet	●	
Verstoring telecommunicatie en ICT	●	
Incident passagiersvaartuig	●	
Incident wegverkeer	●	
Dierziekte overdraagbaar op mens	●	
Grieppandemie mild	●	
Grieppandemie ernstig	●	
Paniek in menigten	●	
Verstoring openbare orde	●	
Ingrijpende gebeurtenis	●	
Incident spoor brandbare vloeistof	●	
Incident wegvervoer brandbaar gas	●	
Ongeval kernenergiecentrale	●	

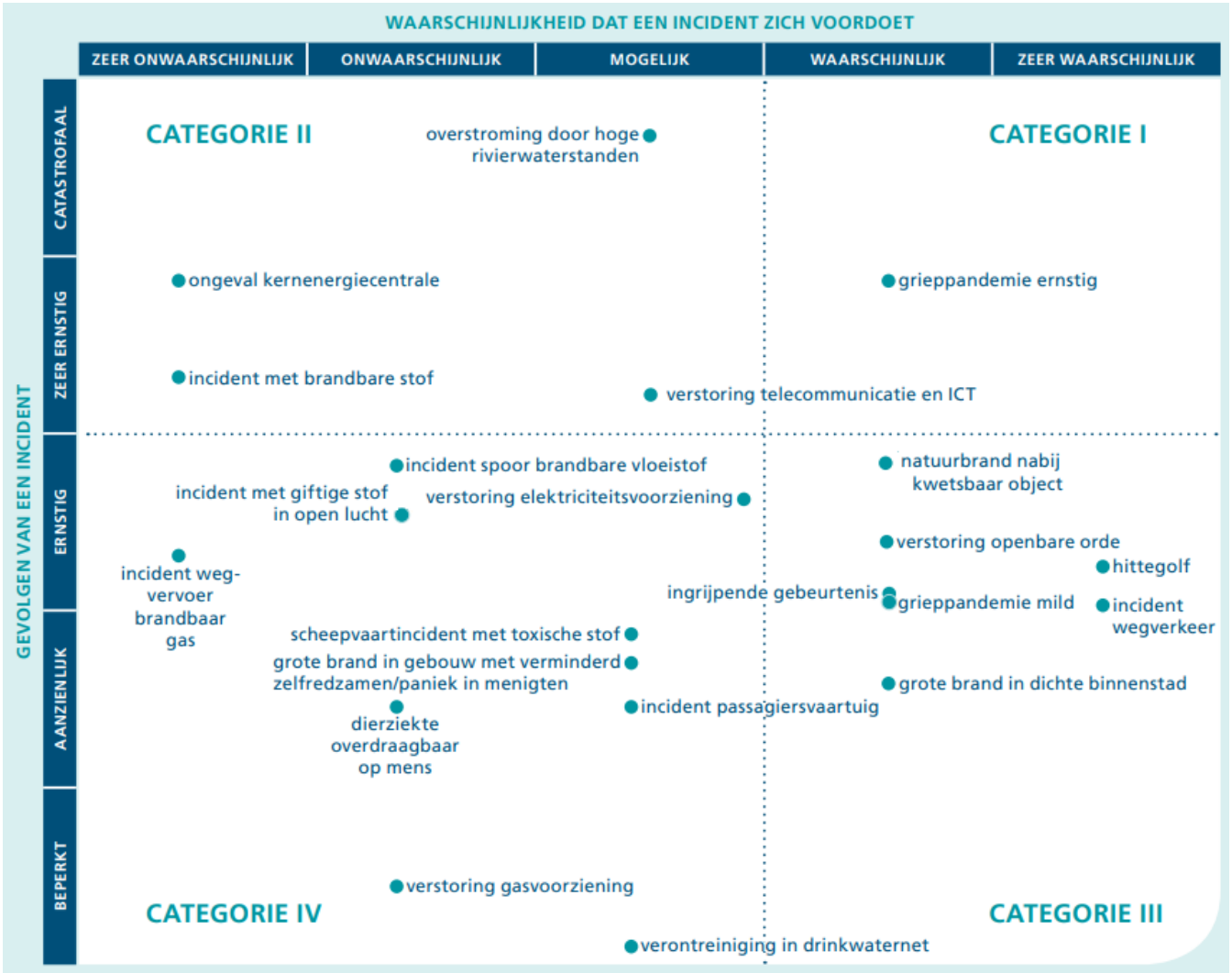
Risicoanalyse en -diagram

Het risicoprofiel 2024 vertoont ten opzichte van het profiel van 2020 verschuivingen van vier scenario's, die hoger zijn ingeschaald op impact en waarschijnlijkheid.

- Verstoring telecommunicatie en ICT: Telecommunicatie en ICT nemen een steeds grotere plaats in het dagelijks leven in. Ook de Veiligheidsregio is in toenemende mate afhankelijk van telecommunicatie en ICT. Doordat de omvang van risico's toenemen, is de verwachting dat met name de mobiele telecommunicatievoorzieningen vaker uit zullen vallen door overbelasting of instabiliteit van netwerken. Ondanks de inspanningen om de cyber weerbaarheid te verhogen, is er sprake van scheefgroei met de toenemende dreiging. Die scheefgroei vergroot het risico op ontwrichting van onze samenleving.
- Verstoring elektriciteitsvoorziening: de snel toenemende vraag naar elektriciteit en de snelle opkomst van duurzame energieopwekking met wind- en zonneparken zorgen voor drukte op het elektriciteitsnet. Zelfs zo druk dat het elektriciteitsnet in veel gebieden vol zit. Door de grotere druk op het elektriciteitsnetwerk en de verdergaande digitalisering van onze samenleving, wordt de impact van een verstoring steeds groter.
- Verstoring openbare orde: door toenemende polarisatie, verharding van gedrag in de maatschappij en een dalend vertrouwen in de overheid zien we steeds vaker incidenten waarbij sprake is van toenemende maatschappelijke onrust en waarbij de openbare orde wordt verstoord.
- Natuurbrand nabij kwetsbaar object: De afgelopen jaren is, mede door de droge en hete jaren 2018, 2019 en 2020, het urgentiebesef bij alle actoren van de noodzaak tot het beheersen van het natuurbrandrisico gegroeid. Gelet op de klimaatverachtingen uit de publicaties van het IPCC en het KNMI zullen de komende decennia het aantal zomerse en

tropische dagen met drogende oosten winden sterk toenemen, afgewisseld door perioden met zware regenval. Door deze extremen is het reëel te veronderstellen dat het aantal grote en mogelijk onbeheersbare natuurbranden eveneens zal toenemen. Voor de regio Gelderland-Zuid is dit relevant onder andere vanwege enkele bosrijke gebieden, met daarin gelegen kwetsbare objecten zoals zorginstellingen.

In het risicodiagram hieronder staan de kans (waarschijnlijkheid) op de scenario's uitgezet tegen de gevolgen. Er zijn logischerwijs vele andere scenario's dan de gekozen scenario's denkbaar. De gekozen 23 scenario's zijn grote, heftige maar toch nog reële scenario's. Dit betreffen specifieke scenario's met een bepaald verloop. Deze zijn gescoord op kans en diverse impactcriteria. Ze zijn In het risicodiagram zijn de waarschijnlijkheid van de scenario's uitgezet tegen de gevolgen. Het risicodiagram maakt hiermee in één oogopslag een onderlinge vergelijking van diverse scenario's mogelijk.

Deze analyse van risico's geeft de Veiligheidsregio en haar partners bouwstenen voor het maken van beleidskeuzes voor de voorbereiding op rampen en crises.